

بزم ایرانی

است. در پس هر پرده از این گنجینه، داستانی نهفته است که پرده دران هر نوع چهل و نفرت و بخل و کینه است. حقا که گنجی ست بس عزیز و گرانبها.

خروش ژباب و نواهای نای ره چنگ و دستان بریطسرای
همی آمد از بیشه هر سو فراز نه گوینده پیدا نه دستان نواز
تو گفتی همه بیشه بزم پری ست درختش زهر سو به رامشگری ست
چنان هر زمان بانگ برخاستی که می خواره را آرزو خواستی *

* گرشاسب نامه ی اسدی طوسی

باغ ایرانی نیز کالبد همیشگی بزم های ایرانیان بوده و محل برگزاری ضیافت ها است. ایرانیان نه تنها آفریننده ی فرایند بزم، از خوراک و نوشیدنی و جامه و ظروف گرفته تا ساز و آهنگ و پاکوبی، بلکه آفریدگار ضیافت خانه نیز بودند؛ ضیافت خانه ای که گل ها و درختان با جوی آب پاک و روان هم نشین بودند. باغ و بوستانی که معماری ویژه ای را به خود اختصاص داده است و شهری جهانیان است.

مہتاب شی چو روز روشن تنها من و تو میان گلشن
من با تو نشسته گوش در گوش با من تو کشیده نوش در نوش
دربرکشت چورود در چنگ پنهان کنمت چو لعل در سنگ
در بزم تو می خجسته فال است یعنی به بهشت، می حلال است *

* غزل خواندن مجنون نزد لیلی، خمسه ی نظامی گنجوی

«بزم و رزم» از مفاهیم پُررنگ در ادبیات ایران زمین است و در آثار سِترگ ایرانی مانند شاهنامه ی فردوسی، گرشاسب نامه ی اسدی طوسی، خمسه ی نظامی گنجوی و دیگران حضور همیشگی دارد.

«رزم و بزم» دو مشخصه ی ایرانیان است که دوستی و دشمنی، مهمان نوازی و کین جویی و گشاده دستی و سنگ دلی را توأمان در خود جای داده است. در تاریخ و اساطیر ایران، دلیری در میدان رزم و پیروزی بر دشمن، بزم های شاهانه و شکوهمند را همراه خود داشته است.

از رزم ایرانی گذر کنیم و به «بزم ایرانی» گوشه چشمی داشته باشیم. بزم را می توان با عیش یکی پنداشت. فراهم کردن شرایطی است که در آن ضیافت و جشنی در کنار خانواده، دوستان یا معشوق و محبوب خویش فراهم شده باشد. خوانی گسترانده می شود، اطمعمه های خوش طعم و آشربه های گوارا سفره ی مهمان نوازی را رنگارنگ می کنند. نوای چنگ و تار و دف در هم تنیده می شوند و خُنیاری و رامشگری، بزم را سراسر بازنمایی ذوق ایرانی می کند. پیاله های می و باده در پرتو عطر گل های باغ و سایه سار درختان، ضیافت را به والاترین مقام لذت و کامرانی می رسانند.

در ادامه به دو مولفه ی اساسی بزم ایرانی، ساز و باغ پرداخته می شود. ساز و آهنگ بخش جدایی ناپذیر ضیافت های ایرانیان است که پیوند دهنده ی روان ایرانیان با یکدیگر و زبان شوریدگی و عاشقی است. موسیقی ایرانی، این کهن گنجینه ی ناب، راوی هنر و معرفت والای مردمان این سرزمین بوده و همواره گویای تلخی ها و خوشی ها، پیروزی و شکست ها، دلدادی و جان فشانی ها بوده است. سینه به سینه حفظ گشته و دستان به دستان خود را به کمال امروزی اش رسانیده

«» قانون

قانون سازیست به شکل ذوزنقه قائم الزاویه و از سازهای زهی مضرابی (زخمه‌ای). رایج است که در ساخت آن، چوب، پوست، فلز، استخوان و زه به کار رفته است. نوازنده این ساز را نشسته در حالی که ضلع بزرگ‌تر آن روی میز یا پاها به سمت نوازنده قرار دارد، با دو انگشت سبابه دست راست و چپ، مجهز به مضراب می‌نوازد. قانون قدمتی طولانی دارد و معمولاً از چوب‌های کهنه شده و محکم گردو و نیز مانند دیگر سازهای ملی در اندازه‌های مختلف و با اختلافاتی در ساخت و اجزای تشکیل دهنده ساخته می‌شود.

»»» تار

تار از سازهای زهی مضرابی (زخمه‌ای) است که در ساخت آن از چوب، پوست، استخوان، زه، رودی تابیده چهارپایان و فلز استفاده می‌شود و طول کلی آن حدود ۹۵ سانتی متر است. اگرچه در گذشته‌های دور نامی از آن برده نشده است ولی از حدود دویست سال پیش، تار، یکی از سازهای اصلی موسیقی ملی ایران بوده است. نوازنده تار ایرانی در حالت نشسته تار را به صورت افقی روی ران پا قرار می‌دهد به طوری که دسته تار طرف چپ و کاسه‌ی طنینی طرف راست نوازنده قرار می‌گیرد. نوازنده سرانگشت‌های دست چپ را روی دستان‌هایی که در طول دسته تار بسته شده‌اند حرکت می‌دهد و با مضرابی که در دست راست دارد به سیم‌ها زخمه می‌زند.

»» نی

نی از سازهای بادی کهن و از جنس گیاه نی است که طول آن از شش گره و هفت بند تشکیل شده و به همین دلیل آن را نی «هفت بند» می‌گویند. هنگام نواختن هوا از دهانه نی وارد می‌شود و با انگشت‌گذاری بر سوراخ‌ها و با تغییر فشار هوا صداهای مختلف به وجود می‌آیند. نوازنده، نی را عمودی در دست می‌گیرد و دهانه آن را بین دو دندان جلو و یا بین لب‌ها قرار می‌دهد و در آن می‌دمد. بخش زیادی از هوای دمیده شده از سوراخ‌های باز نی خارج می‌شود و نوازنده با انگشت‌های هر دو دست سوراخ‌ها را باز و بسته می‌کند. ممکن است نوازنده هنگام نواختن دست راست را بالای دست چپ قرار دهد و برعکس. هنگام ساختن نی روی گره‌ها را با نوار می‌پوشانند و بر سر دهانه و انتهای نی لوله استوانه‌ای کوتاهی به طول تقریبی ۷ سانتی متر و هم قطر ضخامت نی، از فلز برنج قرار می‌دهند. طول نی حدود ۳۰ تا ۶۵ سانتی متر و قطر آن حدود ۵/۱ تا ۳ سانتی متر است و تعداد ۵ سوراخ در طرف جلو و یک سوراخ در قسمت عقب نی ایجاد می‌کنند. هر چه لوله‌ی ساز باریک‌تر و کوتاه‌تر باشد صدای آن زیرتر است و برعکس. نی در اندازه‌های مختلف تهیه می‌شود و نمی‌توان آن را با کوک‌های مختلف تنظیم کرد.

»»» سه‌تار

سه تار، از سازهای زهی مضرابی (زخمه‌ای) است که در ساخت آن از چوب، فلز و زه یا نخ نایلون استفاده می‌شود. سه تار را از خانواده تنبور دانسته‌اند و امروزه در مقایسه به تار نزدیک تر است و معمولاً و نوازندگان تار با نواختن سه تار نیز آشنا هستند. این ساز را در حالت نشسته به صورت افقی روی ران پا قرار می‌دهند به نحوی که دسته‌ی آن در طرف چپ و کاسه در طرف راست نوازنده قرار می‌گیرد. نوازنده سرانگشت‌های دست چپ را در طول دسته روی دستان‌ها حرکت می‌دهد و با ناخن انگشت سبابه دست راست به سیم‌ها زخمه می‌زند. سه تار را به علت سبکی وزن ایستاده هم می‌توان نواخت.

بربط

بربط که در زبان عربی عود نامیده می‌شود از سازهای زهی مضرابی (زخمه‌ای) است که در ساخت آن، چوب، زه یا نایلون و استخوان به کار رفته است. بربط که یکی از مهم‌ترین و معمول‌ترین سازهای موسیقی ایران قدیم بوده سازی است گلایه شکل از جنس چوب توت و گاه فوفل و آبنوس با کاسه‌ی طنینی بزرگ و دسته کوتاه به طول تقریبی ۸۵ سانتی متر. این ساز را هنگام نواختن به صورت افقی روی ران پا می‌گذارند، به صورتی که دسته در طرف چپ و کاسه طنینی طرف راست نوازنده قرار می‌گیرد.

سنتور

سنتور، سازی ست به شکل دوزنقه متساوی الساقین و از سازهای زهی مضرابی (زخمه‌ای) مطلق است که در ساخت آن چوب و فلز به کار می‌رود. این ساز را نشسته در حالی که ضلع بزرگ تر آن به صورت افقی در مقابل نوازنده قرار دارد با دو مضراب چوبی می‌نوازند. سنتور نیز مانند دیگر سازهای ملی و محلی در اندازه‌های مختلفی ساخته می‌شود. سنتور معمول و تثبیت شده نُه خَرک شُل کوک است. اجزای اصلی این ساز عبارت‌اند از: جعبه صوتی، خَرک گوشه‌ای، و سیم‌گیر. برای ساخت سنتور از چوب‌های محکم مانند گردو، آزاد و فوفل استفاده می‌شود.

رباب

رُبَاب یا رباب از سازهای زهی مضرابی (زخمه‌ای) است که در ساخت آن چوب، پوست، زه یا نخ نایلون به کار می‌رود و یکی از قدیمی‌ترین سازهای نواحی ایران است که رد آن در ادبیات، حجاری‌ها و حکاکی بر روی ظروف از قدیم دیده شده است. رباب به صورتی که امروزه در گروه نوازی شهرها متداول است، سازی ست که غالباً از چوب گردو یا توت و چوب‌های سخت دیگر ساخته می‌شود و اجزای اصلی آن عبارت‌اند از: کاسه، سینه، دسته، سرپنجه و برخی اجزای کوچک‌تر. معمولاً تمام قسمت‌های رباب از چوب یک تکه ساخته می‌شود.

تنبور

تنبور نام باستانی سازهای مضرابی خانواده دوتار و از سازهای قدیمی ایران و ساز آیینی و مذهبی سلسله‌ی یارسان در غرب ایران است. تنبور از معدود سازهای رایج در ایران است که مقدس شمرده می‌شود. حوزه‌ی اصلی رواج تنبور استان کرمانشاه به‌ویژه دو منطقه گوران و صحنه و بخش‌هایی از استان لرستان است. تنبور از خانواده سازهای زهی مضرابی (زخمه‌ای) است که با انگشتان دست نواخته می‌شود و در رده بندی سازها در گروه زه صداهای مضرابی قرار می‌گیرد. برخی تنبور را میان کهن‌ترین سازهای زهی تاریخ بشر دانسته‌اند. بقایای این ساز در سکونتگاه‌های اولیه مردمان عصر باستان نظیر فلات ایران، بین‌النهرین، شبه‌قاره هند، ماوراءالنهر و یونان مشاهده شده است.

کمانچه

کمانچه از سازهای زهی آرشه‌ای است که در ساخت آن چوب، پوست، استخوان و فلز به کار می‌رود. طول کمانچه از پایه فلزی تا ضرای (قسمت بالایی سرپنجه) حدود ۷۵ سانتی متر است. کمانچه را در حالت نشسته می‌نوازند به این صورت که ساز به طور عمودی در دست چپ نوازنده قرار می‌گیرد و انگشت‌های همین دست در طول دسته حرکت می‌کنند و آرشه (کمانه) با دست راست به صورت افقی در حرکات رفت و برگشت بر سیم‌ها کشیده می‌شود. کمانچه پایه‌ای به شکل میله فلزی دارد که زائده پهن انتهای آن روی پا یا زمین قرار می‌گیرد. این ساز را معمولاً از چوب کهنه و عمل آمده درختان گردو، توت و افرا می‌سازند.

قیچک

قیچک از سازهای زهی آرشه‌ای است که در ساخت آن چوب، پوست و فلز به کار می‌رود. این ساز در موسیقی نواحی مختلف ایران استفاده می‌شود و طی نیم قرن گذشته با تغییراتی مختصر در گروه نوازی سازهای ملی نیز متداول شده است که آن را قیچک شهری می‌نامند. هنگام نوازندگی، قیچک را نشسته به صورت عمودی با دست چپ نگه می‌دارند و با دست راست آرشه را به صورت افقی در حرکات رفت و برگشت بر سیم‌های آن می‌کشند. طول این ساز حدود ۵۶ سانتی متر است و اجزای اصلی آن عبارت‌اند از کاسه دسته و سرپنجه.

تمبک

تمبک از سازهای کوبه‌ای است و اصطلاحاً به آن ضرب هم گفته می‌شود. این ساز از چوب درخت گردو، افرا یا توت به صورت یک تکه در دو قسمت «تنه» حجیم‌تر و «نفیر»، باریک‌تر در اندازه‌های متفاوت ساخته می‌شود. طول تمبک از دهانه بزرگ تا دهانه کوچک معمولاً ۴۴ سانتی متر است. هنگام نوازندگی، تمبک را افقی به صورتی که دهانه بزرگ‌تر رو به بیرون باشد روی ران پای چپ می‌گذارند و با دو دست بر پوست ضربه می‌زنند. اغلب اندازه تمبکی که در ارکستر به کار می‌رود بزرگ‌تر و برای تک‌نوازی کوچک‌تر است.

دف

دف از سازهای کوبه‌ای است که در ساخت آن از چوب، پوست و فلز استفاده می‌شود. کمانه یا بدنه این ساز دایره‌ای شکل و قطر دهانه آن حدود ۶۰ سانتی متر است. در طول جدار داخلی، کمانه در فواصل معین حلقه‌هایی فلزی نصب شده‌اند و بر یک طرف دهانه پوست کشیده شده است. این ساز را هنگام نواختن به طور عمودی، کمی مایل به سمت چپ بدن با دو دست می‌گیرند و با انگشت‌های هر دو دست به سطح پوست ضربه می‌زنند. دف علاوه بر استفاده در آیین‌های خاص عرفانی، امروزه در همراهی با سازهای دیگر و گروه‌نوازی نیز بسیار به کار می‌رود. بیشتر وزن دف بر روی دست چپ قرار می‌گیرد و با فشردن انگشت شست دست راست بر روی کمانه سنگینی ساز را متعادل می‌سازند.

«وجود باغات باروح در فلاتی چنین کم‌باران اسباب شگفتی غالب سیاحان بوده. عمده علتش این است که همه، تناظری میان میزان رویش و مقدار بارش قائلند و آب رامایه‌ی آبادانی می‌پندارند. همین سبب می‌شود که وجود باغات مصفا علی‌رغم محیط کم‌بارش را به روحیه‌ی ستیزه‌جوی اهل این فلات در نپذیرفتن جبر طبیعت نسبت دهد. اما این همه‌ی واقعیت نیست.»

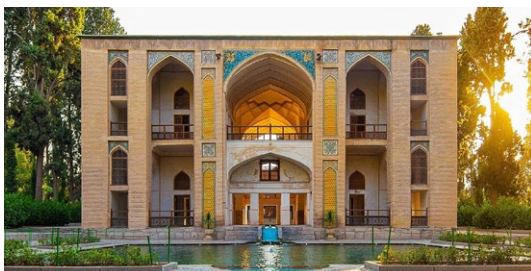
« « « ۲ باغ ارم شیراز

باغ ارم شیراز را می‌توان در بین باغ‌های ایرانی بعد از پاسارگاد از قدیمی‌ترین باغ‌های فلات ایران دانست. ساخت این باغ را به هزارسال پیش یعنی دوران سلجوقیان نسبت می‌دهند. بنای باشکوه باغ ارم ابتدا در دوران فتح‌علی‌شاه قاجار ساخته شد و در دوران قاجار و پهلوی مقر خوانین ایل قشقایی بوده است. معماری بنا از دوران زندیه و هخامنشی تأثیر گرفته است و کاشی‌کاری، گچ‌بری و نقاشی منحصر به فردی دارد.

« « « ۳ باغ فین کاشان

باغ فین در کاشان یکی از چشم‌اندازهای فرهنگی است که عمارت اصلی آن توسط شاه عباس کبیر ساخته شد و در دوران صفویه آبادانی بسیاری به خود دید. باغ فین یکی از نمونه‌های مهم حضور آب در باغ ایرانی است. آب در این مجموعه به صورت‌های راکد در استخر و حوض خانه، فواره‌ای، جوششی و روان در جوی‌ها حضور دارد. این مجموعه‌ی زیبا از درختان سرو پوشیده شده است که در تمام فصول سبز و سایه‌دار هستند.

نام باغ ایرانی (persian garden) نشان از سبکی از باغ‌آرایی در جهان دارد که ساخته و پرورنده‌ی دست ایرانیان است. باغی که ویژگی‌های کالبدی و کارکردی متمایزی دارد. باغ ایرانی از یک فرم و ساختار واحدی پیروی می‌کند اما متناسب با شرایط اقلیمی و فرهنگی-اجتماعی مناطق مختلف ایران زمین جلوه‌گر شده است.

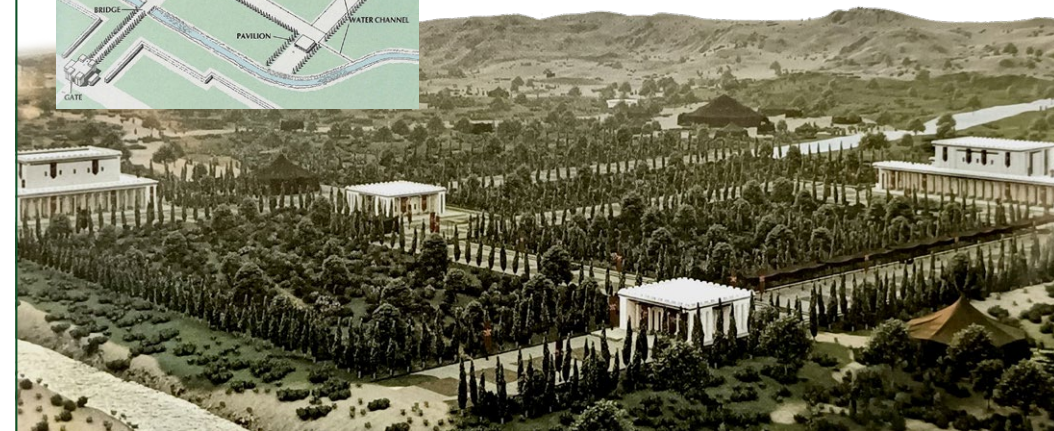
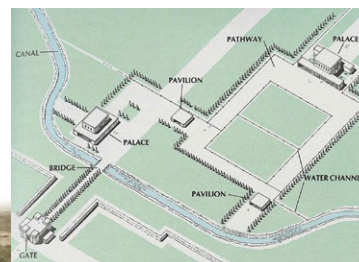
نخستین و بنیانی‌ترین ویژگی باغ ایرانی این است که در مسیر جوی آب قرار دارد و آب، عنصر مهم زندگانی در باغ ایرانی است. دومین ویژگی مهم آن حضور کوشک، عمارت یا بنایی مجلل در باغ است. در نهایت، ویژگی محصور بودن و وجود دیواره در اطراف باغ که محیط را از بیابان/شهر جدا می‌کند به دنبال نمایش بهشت یا پردیس در جهان گیتوی است.

بنیان بهشت زمینی بر نظم و انتظام استوار است؛ در معماری، در جهت دهی آب و در کاشت گیاهان است. چنین انتظامی در این راستا قرار دارد که باغ‌سرای ایرانی را محل ترکیب خلاقانه‌ی طبیعت و فرهنگ کند تا پویایی و پیوستگی در آن جریان داشته باشد.

در سال ۲۰۱۱ میلادی، مجموعه‌ای از ۹ باغ ایرانی به‌عنوان میراث جهانی یونسکو به ثبت رسیده‌اند که در ادامه شرحی مختصر از هر کدام آورده خواهد شد.

« « « ۱ باغ پاسارگاد

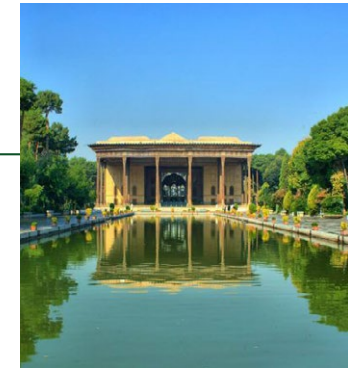
باغ پاسارگاد اولین باغی است که در تاریخ ردپای آن دیده می‌شود و ویژگی‌های مهندسی و مختص به اقلیم خشک ایران را دارد. این باغ به دستور کوروش کبیر در پاسارگاد ساخته شده است و شامل کاخ بارعام و کاخ سلطنتی است. ویژگی‌های اساسی باغ ایرانی یا پردیس در دوره‌ی اسلامی برگرفته از معماری و مشخصه‌های باغ پاسارگاد است که یادگاری از دوران هخامنشیان به شمار می‌آید.

... «از آب بسیار دادن، انگور آبناک تر و خوشه ها سنگین تر، اما شیرینی دانه ها کمتر می شود. درختان لطیف مثل زردآلو به اندک افراطی در آبیاری متغیر می شوند. بسیاری آب درخت بادام را بزرگ و ثمره اش را کم می کند. درباری ریاحین نیز جز این نیست؛ آب زیاد عطر گل ها را کم می کند. به خصوص درباری گل سرخ که باعث ریختن گلبرگ هایش می شود و از بوی ثمرش می کاهد؛ در گلی که زیاد آب خورده گلاب پرده نشین نیست.» ...

۴) کاخ چهل ستون

باغ مگو روضه امید گوی / روضه مگو جنت جاوید گوی
گشته دو سطح متقاطع دو چار / چار خیابان ز دو سطح آشکار
عبدی بیگ شیرازی
کاخ چهل ستون اصفهان در مساحتی بیش از ۶۷۰۰۰ مترمربع قرار دارد. این بنای باشکوه در زمان شاه عباس دوم صفوی ساخته شده است که نمایانگر اوج معماری ویژه صفوی در ترکیب عناصر باغ و کاخ تالاردار است. کاخ چهل ستون شامل سه بخش اصلی تالار ستون دار، ایوان و سالن سلام می شود. در سالن سلام، نقاشی های چشمگیری از رزم و بزم شاهانه ترسیم شده است. وجود حوضی بزرگ و تلفیق آن با ستون های چوبی در مقابل کاخ چهل ستون امری نو در باغ سازی ایرانی از دوره صفویه تا امروز بوده است.

۵) باغ اکبریه

باغ اکبریه در شهرستان بیرجند استان خراسان جنوبی قرار دارد. تاریخ ساخت این عمارت را در اوایل دولت قاجار شناسایی کرده اند. درختان کاج، انار و توت بخش های مختلف این باغ را دربر گرفته اند. باغ اکبریه نیز مانند دیگر باغ های ایران انتظام هندسی دارد و عمارت در بالاترین قسمت باغ بنا شده است و یک حوض بزرگ در مقابل آن قرار گرفته است.

... «آب در نواحی پربارش، صرف رویش درختان و بوته های می شود که ساقه ضخیم و برگ فراوان و بزرگ دارند. اما باغ به این معامله تن نمی دهد. باغ رویشگاهی وحشی نیست و هرچیز بنا به حسن و فایده ای در آن گرد آمده؛ درختان باغ یا میوه دارند مثل تاک و انار، یا بالادارند همچون سرو و سپیدار، یا سایه دار همچون بید و نارون. پرورش ازهار و ریاحین نیز ناظر به رنگ و بوست.» ...

۶) باغ پهلوان پور

باغ پهلوان پور در مهریز استان یزد قرار دارد و آب جاری در آن از قنات حسن آباد که ثبت یونسکو است بهره مند می شود. بنای تاریخی آن در اواخر قاجاریه بنیان گذاشته شده است. درختان تنومند و کهن سال چنار چشم انداز زیبایی سبزرنگی را در باغ رقم زده است. آب قنات حسن آباد از میان کوشک پهلوان پور عبور می کند و در باغ جاری می شود که حاشیه ای دو طرف آن درختان انار، خرمالو و بادام نیز به دلیل خنکی این منطقه رشد کرده است.

۷) باغ شازده ماهان

باغ و عمارت شازده ماهان توسط حاکمان کرمان در اواخر قاجار ساخته شد. باغ شازده ماهان ۵/۳ هکتار مساحت دارد و دورتادور این باغ را اقلیم بیابانی و خشک فلات ایران در بر گرفته است. سردر ورودی و عمارت شازده ماهان از زیباترین بناهای باغ سازی ایرانی است که به صورت مستطیلی با دیواره فضای باغ را محصور کرده است. در این مجموعه مفهوم چهارباغ - به این معنا که دو جوی آب، فضای سبز را به چهاربخش منظم و متقارن تقسیم می کند - به زیبایی دیده می شود و سامان هندسی باغ آرای قابل درک است.

ایران‌شهر

فصل‌نامه‌ی علمی-فرهنگی ایران‌شهر
صاحب‌امتیاز کانون ایران‌شناسی دانشگاه تهران

از ایران‌شهر منتشر شده است:

شماره‌ی ۱ / بهار ۱۴۰۲

- فروغی؛ مردی در کشاکش سنت و مدرنیته
- نظریه ایران‌شهری دکتر جواد طباطبائی و تاثیر آن بر روابط ایران و ترکیه
- مسافری از جیحون تا بُسفر؛ گزارشی از تاریخچه باقلوا
- بررسی مذاهب در دوره ساسانی

شماره‌ی ۲ / تابستان ۱۴۰۲

- خدایان در سپهر ایران باستان
- روابط جمهوری‌های آسیای مرکزی و ایران
- هویت ایرانی در عصر صفوی
- ارتباط ایران با سازمان‌های بین‌المللی

شماره‌ی ۳ / پاییز ۱۴۰۲

- دانشگاه‌های افغانستان؛ عرصه‌ای برای «مراقبت و تنبیه»؟
- مختصری بر رشته‌ی حقوق در ایران
- دهه‌ی هشتم دانشکده‌ی ادبیات
- علوم سیاسی، درخت سالخورده‌ی دانشگاه در ایران

شماره‌ی ۴ / زمستان ۱۴۰۲

- امپراتوری اشکانی، احیاگران فرهنگ ایرانی و گذار از عصر هملنی
- امام محمد غزالی، آستانه‌ای در اندیشه‌ی سیاسی ایران
- راه‌آهن ملی، آرزوی توسعه در ایران
- قطعی شدن در ایران؛ علل، فرآیند و نتایج

... «تشنگی باغ سبب می‌شود، اندک‌مایه‌ی آبی که به آن می‌رسد صرف برآوری شود و نه قد دراز کردن. این یعنی اقلیمی که مسیر سبز شدن را صعب کرده، نتیجه را پخته‌تر و کمال یافته‌تر نیز کرده است. در جایی که آبادانی همواره در جستجوی آب برآمده، و فور بارش همان چیزی است که نتیجه را تلف می‌کند. در نواحی پربارش بیشه پدید می‌آید اما باغ مزه‌ر و معطر و مثمر نه!» ...
«نمک‌نامه، جستارهایی در باب ذوق ایرانی» اثر الناز نجفی

۸) مجموعه عباس‌آباد >>>

مجموعه تاریخی عباس‌آباد به‌شهر در استان مازندران از شگفت‌انگیزترین باغ‌های ایرانی است که برخلاف باغ‌های دیگر، منظری جنگلی دارد. شاه عباس کبیر در جنگل‌های هیرکانی مازندران دست به آبادانی زده است و برای ایرانیان تلفیقی از تاریخ و طبیعت را به یادگار گذاشته است. کوشک عباس‌آباد همانند باغ‌های ایرانی در کنار چندین حوض و جوی آب قرار گرفته بود که امروزه از آن بنايي باقی نمانده است.

شاه عباس با هدایت رودخانه‌ها دریاچه‌ای مصنوعی بنا کرد و در اطراف آن کوشک، گرمابه، آسیاب آبی، سد و برج‌های آجری ساخته شد. در مرکز دریاچه‌ی عباس‌آباد یک چهارطاقی وجود دارد که محل برگزاری بزم‌های شاهان صفوی بوده است. چهارطاقی موجود یک تالار است که دارای ستون‌های چوبی و سقف بوده است. دسترسی به این تالار توسط پل چوبی یا قایق برای ضیافت‌های شاهان صفوی امکان‌پذیر می‌شد.

۹) باغ دولت‌آباد >>>

باغ دولت‌آباد یزد یکی دیگر از باغ‌هایی است که در اقلیم خشک ایران بنا شده است. عمارت بادگیر دولت‌آباد با ارتفاع ۸/۳۳ متر «بلندترین بادگیر خشتی جهان» است. باغ دولت‌آباد توسط یکی از خان‌های بزرگ یزد در اواخر افشاریه تأسیس شده است. برای تأسیس آن، قنات مهریز را به طول ۶۵ کیلومتر تا دولت‌آباد کشانده‌اند. بنای مذکور یک بنای هشتی است که با به‌کارگیری درست آب و باد تبدیل به یک عمارت تابستانی شده است که هوای خنک را در قسمت شاه‌نشین و تالار به جریان می‌اندازد.

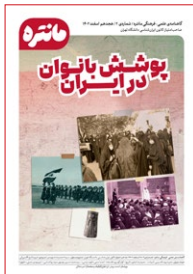
از مانتره منتشر شده است:

دانشگاه، نهادی در سنت و مدرنیته

شماره‌ی ۱۴ / ۱ بهمن ماه ۱۴۰۲

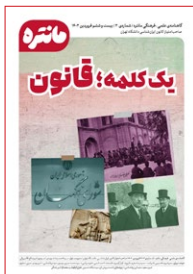
- گفتگو با دکتر سید عبدالامیر نبوی
دانشیار مطالعات منطقه‌ای دانشگاه تهران

پوشش بانوان در ایران

شماره‌ی ۱۸ / ۲ اسفندماه ۱۴۰۲

- پوشش زنان در فرهنگ ایرانی
- تحول در حجاب، گذرگاه تجدد زنان
- از جنبش تا پدرسالاری، تاریخ پوشش زنان از عصر
ناصری تا زمانه‌ی رضاشاهی
- حجاب اجباری، پوشش زنان از جانب حاکمیت تا
تنگنای زنانه علیه جمهوری اسلامی

یک کلمه؛ قانون

شماره‌ی ۲۶ / ۳ فروردین ماه ۱۴۰۳

- بررسی نظام حقوقی ساسانی، با محوریت مادیان هزار
دادستان
- مشروطه و تفکر مدرن، عرصه‌ی نزاع در حقوق اساسی
- داور و داد
- شریعت و نظارت بر قوانین، از اصل طراز مشروطه تا
شورای نگهبان

ایران از دریچه‌ی ادبیات

شماره‌ی ۱۶ / ۴ خردادماه ۱۴۰۳

- پیوند تاریخ و ادبیات
- رد زن بر شعر مشروطه
- ادبیات جنگ و ایدئولوژی
- سینمای اقتباسی از متون ادبی فارسی
- اشعار گزینش شده‌ی جلسات «شعرخوانی و نقد شعر»
انجمن ادبی دانشکده ادبیات و علوم انسانی

